

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' אדר ב' תשפ"ב | דף היומי בבלי: חגיגה כה | דף הכולל: מגילה טז.
דף היומי בהלכה: מסימן ד' סעיף ב' עד סעיף ח'.
מוסר: חפץ חיים - אות י"ד עד אות ט"ז.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ו' אמרה הגפש כבר הבינותי מה שזכרת' עד סוף פרק ז'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הבוס חילק לעובדים צ'קים ללא כיסוי: "אני סומך על הקב"ה" | מה קורה לפוטין? ומה הקשר ל'הפותח'? | 'אפילו המחשבים כבר מרגישים שמשהו גדול קורה כאן' | הסיפור שמאחורי המצבה המסתורית בבית החיים בלעמברג | 2351

הסיפור היומי

לפתע פנה השופט אל האברך בארשת משועשעת: "תגיד, למה בכלל הגעת, הרי אין לך סיכוי". השיב האברך: "אכן ע"פ חוק אין סיבה לזותר לי על הקנס". המשיך השופט: "ובכל זאת הגעת... אז ספר לי מדוע. אנחנו היום באוירת פורים קטן..."

ע"פ חוקיהם נקרא שהתחצף לשוטר. אבל למרבה הפלא אצלו העניינים התנהלו אחרת.

כשהתייצב בפני השופט, שאל אותו השופט - "למה הגעת, הרי אין לך סיכוי?"
אומר לו האברך: "אכן ע"פ חוק אין שום סיבה למה להוריד לי את הקנס".

ואז השופט אומר לו: "אם הגעת, כנראה יש לך סיבה... אז תגיד לי מהי הסיבה. אנחנו כאן באוירת פורים קטן, אז תגיד לי..."
ואז הוציא לו הבחור מסמכים שהוא תרם 6 פלאזמות באותה התקופה. השופט התפלל: "תרמת כ"כ הרבה פלאזמות? תראה לי".
משראה את המסמכים המאמתים את דברי האברך, התרגש השופט ואמר: "בן משפחתי היה בין חיים למוות, והפלאזמות של אנשים שתרמו באותה התקופה הצילו אותו. נכון שאני לא יודע אם היו אלה הפלאזמות שלך שהצילו אותו, אבל אם תרמת כ"כ הרבה אני מפעיל את סמכותי להוריד לך את הקנס". והפחית לו את הקנס לסכום זעום וסמלי בלבד.

(גיליון 'בדרכו אמונה')

מעשה שאירע לפני כשבועיים והגיע אלינו מכלי ראשון: אברך, בוגר אחת הישיבות החשובות בבני ברק, כשהיה בחור קיבל דו"ח על אי חבישת מסכה, כאשר לא ציית לשוטר שביקש ממנו ללבוש מסכה. כל המבינים בעניינים אלו אמרו לו כי אין מה לערער בבית משפט וצריך לשלם כי יש לשוטר מצלמת גוף וכו'.

אבל הבחור אמר שהוא זוכר את ברכת רבינו הגר"ח שליט"א, שבהיותו "בוגר" קורונה נענה לקריאת גורמי הרפואה שחיפשו תורמים לפלאזמה עבור חולי הקורונה, ולמרות שהוא לא כ"כ רצה בזה, הביאו לו הוראה וברכת רבינו שאם הוא יתרום הוא רק ירויח, ואף יראה את זה עוד בחייו. ואכן הוא תרם 6 מנות פלאזמה, ואף קיבל ע"כ אות מגורמי ממשל, כי הוא היה באותו זמן מהיחידים שתרמו פלאזמות.

ב"ה תוך תקופה קצרה הוא התארס והתחתן, ולאחרונה כאמור אירע לו הנס הבא:

ביום ג' הגיע הדיון בבית המשפט על הקנס שקיבל מהשוטר בזמנו. כל מי שהיה לפניו נדחה הערעור שלו והיה חייב לשלם את סכום הקנס, ואף אצלו אמרו לו העו"ד כי אין לו סיכוי, כי

צפון: גלריה מכנס סיום הדף היומי בהלכה בארה"ב

יום חמישי פרשת פקודי

"למרות הכל אני מעדיף ימי עבודה שכאלו הרבה יותר מאשר ימים רגועים. כי העומס הזה מספר לנו שהמהפכה כבר כאן, ולא רחוק היום שהיא תקיף את כל עם ישראל. ועבורי כעובד 'דרשו' אין חלום מתוק יותר מזה"

"אפילו המחשבים במשרד כבר מרגישים שמושהו גדול קורה כאן" | שיחה עם הרב מרדכי אירום מנהל מחלקת התכנות ב'דרשו'

הרבה מאוד בקשות. באמצעות התוכנה נקבע מי זכאי לכרטיס, ולכמה כרטיסים הוא זכאי. ההרשמה לקבלת הכרטיסים נעשתה באמצעותה על ידי הזנת נתונים שהגיעו מכמה וכמה מקורות כמו 'נדרים פלוס', 'המוקד הטלפוני' של 'דרשו', פניות שנעשו דרך המייל ועוד ועוד.

"כמו כן היה צורך להזין את כל הנתונים של מי שנרשמו ללימוד 'דף היומי בהלכה' ולמבחינים על תוכניות 'דרשו' השונות, ומאחר ומדובר בעשרות אלפים, היה צורך לבצע התאמות נרחבות, כולל רכישת ציוד מחשוב ותקשורת חדשים.

"כשהסתיים ה'סיום' נשמנו לרווחה וחשבנו שעכשיו יהיה לנו פחות עומס בעבודה, אבל בפועל העומס רק התחיל. כמות הפונים היא עצומה, הקווים ב'דרשו' לא עומדים בלחץ, אנשים מתקשרים ומקבלים צליל ניתוק כי כל הקווים תפוסים, ויש לנו מאה קווים הפועלים בו זמנית במערכת. צוות המוקדנים עובד מתחילת המשמרת ועד סופה ללא הפוגה, כולם עובדים קשה, וגם אני בתוכם.

"אבל אם תשאלו אותי, אני מעדיף ימי עבודה מהסוג הזה, עשרת מונים על פני ימים רגועים ושלוים. כי העומס הזה הוא ביטוי למספר הלומדים האדיר של 'הדף היומי בהלכה'. המהפכה הזאת כבר כאן, היא מכה שורש ומצמיחה ענפים, וב"ה עם ישראל כולו מתאחד סביב לימוד ההלכה. עבורי כעובד ב'דרשו', אין חלום יותר מתוק מזה."

אליעזר (לייזר) רוט

הגידול החד במספר נבחני 'דרשו' בשלל תוכניות הלימוד, ובייחוד בתוכנית 'הדף היומי בהלכה', גורם להרב מרדכי אירום לעבוד מסביב לשעון.

הרב אירום הוא מנהל מחלקת התכנות בארגון, וכל שינוי, גידול, עדכון או הגברת קצב, מצריכים התארגנות הולמת מצדו והתאמתן של התוכנות לפעילות הנדרשת.

"במשך השנים בנינו כאן יחד עם הצוות הוותיק תוכנה גדולה שכוללת בתוכה את כל הפעילות של 'דרשו' במחלקות השונות", מסביר הרב אירום, "כך למשל, אדם שעושה מבחן ומקבל ציון, התוכנה יודעת לזהות אם הוא נבחן בעבר על החומר הזה, בן כמה הוא, באיזה מסלול הוא לומד ומה הסטטוס שלו, אם הוא אברך כולל או בחור ישיבה, אם הוא עובד או מגיד שיעור וכדו', נתונים שמשפיעים לא פעם גם על גובה מלגה, לצד הציון. התוכנה היא זאת שמשקללת את כל הנתונים יחד עם הציון, וקובעת מה יהיה גובה המלגה שיקבל אותו נבחן לחודש זה.

"זאת רק דוגמה אחת מיני רבות לפעולות המתבצעות על ידי התוכנה שפותחה מתחילתה ועד סופה, בסייעתא דשמיא מרובה, על ידי עובדי מחלקת התכנות כאן במשרדי 'דרשו'", מסביר הרב אירום.

"כשהחלה ההיערכות לקראת סיומי 'דרשו' התרבתה העבודה. התוכנה היתה צריכה לקבל הרבה מאוד נתונים חדשים ולעבד

הקוראים בוודאי מרימים גבה. מה מחפש מאמר הפרשנות הזה בבמה כמו 'הפותרח'? ממת' אננו עוסקים כאן בסקירות צבאיות ומדיניות ובניתוח מהלכים של מנהיגים ומדינאים?

ובכל זאת, אם גם אתם אינכם רוצים להיות 'פוליטיים', מומלץ לכם לקרוא | אליעזר (לייזר) רוט

רבות אחרות, הוא בהחלט סיפור שכדאי ללמוד וש אפשר להפיק ממנו הרבה לקחים.

אפשר ללמוד מפוטין הרבה מאוד דברים, חלקם לטובה וחלקם לרעה. הוא אישיות מאוד מעניינת, איש שיחה נעים לפי עדויות של

נשיא רוסיה ולדימיר פוטין הוא ללא ספק אחד האנשים המשפיעים ביותר על העולם בעידן הנוכחי, ואולי אפילו המשפיע ביותר. סיפורי אגדה נקשרו בדמותו, האופן בו עלה לגדולה והצורה שבה הצליח להכפיף את כל רוסיה תחתיו ועוד מדינות

אנשים ששוחחו איתו, וגם אדם קשוח ותקיף שאינו חושש משום דבר, לפי מעשיו והצורה שבה הוא מתנהל לאורך שנים.

ובכל זאת, בשבועות האחרונים מתגלה פוטין כאדם לא יציב, ספק עד כמה הוא שפוי בדעתו, לפי הדיווחים הוא סובל מהתקפות זעם קשות מאז פרוץ הלחימה באוקראינה, וכולם מודים פה אחד, שהוא לא חלם בחלומות הכי מסויטים שלו שהמלחמה באוקראינה תסתבך כל כך מהר ותגבה ממנו כזה מחיר כבד.

נשיא ארה"ב, ראש ממשלת בריטניה ומנהיגי מדינות נוספות הצהירו בפה מלא שהם יטילו על רוסיה סנקציות חמורות במיוחד, ובכל זאת פוטין הופתע מאוד כשזה קרה בפועל.

הנהגת אוקראינה וגם האזרחים הצהירו מעל כל במה אפשרית שהם ייאבקו בכל התוקף בכיבוש הרוסי, כלי נשק חולקו לכל דורש, אנשים התנדבו להצטרף ללחימה, ובכל זאת, ברוסיה היו בטוחים שרוב אזרחי אוקראינה או לפחות עשרות אחוזים מהם, דווקא מעוניינים בכיבוש הרוסי...

איך זה קרה?

האם פוטין באמת כזה טיפש? הוא לא מסוגל לשמוע מה אומרים לו? אין לו יכולת להסתכל שני מטרים קדימה ולצפות את התגובה??? הוא באמת חשב שהאוקראינים לא יצטיידו מראש עם טילים נגד טנקים ועם מל"טים וציוד נוסף כדי לתקוף את הכוחות הכובשים???

לא זו בלבד, אלא שרוסיה גם בטחה ביטחון מלא במערכות ההגנה האווירית שלה. הם היו בטוחים שהם יצליחו לשמור על שמי אוקראינה נקיים מכל מטוס קרב שאינו רוסי. ובפועל??? בפועל זה נראה שאוקראינה מפילה הרבה יותר מטוסים רוסיים ממה שרוסיה מפילה מטוסים אוקראיניים.

אז איך זה באמת קרה???

התשובה טמונה במילה אחת פשוטה שמקפלת בתוכה עולם שלם:

ביקורת!

נשיא רוסיה מחזיק מעמד בתפקידו כל כך הרבה שנים, הוא התברג בצורה כל כך טובה והרגיל את כל הסובבים אותו שהוא תמיד הכי צודק והכי חכם, מה שגרם לכך שאזוניו נאטמו מלשמוע ביקורת.

סביר להניח שהוא לא ירה בראשו של מי שהשמיע לו ביקורת. הוא לא כזה טיפש, הוא בוודאי מחזיק את עצמו כאדם שכן יודע לקבל ביקורת, אבל בפועל הוא נטר טינה לכל מי שהעז לפצות את פיו ולמתוח ביקורת על ההתנהלות, במשך הזמן האנשים שאמרו את האמת נשארו מאחור ואלו שהחניפו ושיקרו כדי למצוא חן בעיני הנשיא, קודמו לתפקידי המפתח.

כעת, אחרי כשני עשורים בתפקיד, נוצר מצב שהנשיא הרוסי מוקף אך ורק באנשים שמחניפים לו בכל הזמנות ומספרים לו כמה שהוא גיבור וחכם ויפה תואר...

התרבות הזאת ירדה גם לדרגים הנמוכים יותר. נוצר ברוסיה

מצב שבו אף אחד לא מוכן לקבל ביקורת מהכפופים לו, וכך מספרת רוסיה על מערכות הגנה אווירית משוכללות שעוקפות פי כמה וכמה את אלו האמריקאיות, כשבפועל הן לא יעילות במיוחד. פשוט מאוד, אף אחד לא הסכים לקבל ביקורת.

יעוצי של פוטין אמרו לו שהעם האוקראיני מאוד אוהב אותו ורוצה שהוא ישלוט באוקראינה. האוקראינים עצמם הסבירו בכל הזדמנות שזה לא נכון, אבל פוטין בכלל לא שמע אותם. ראשי המודיעין לא טרחו להביא לו את הקולות הנגדיים, הם רק מצאו אחד פה ואחד שם שדיברו בשבחו של פוטין, ואת הזמירות הללו הם השמיעו באוזניו.

המפקדים בצבא הבינו היטב שהם לא ערוכים ולא מוכנים למלחמה, הם גם חושבים עד עכשיו שהמלחמה הזאת מיותרת ושהיא לא תשיג שום תועלת, אבל היי... ביקורת אינה אופציה ברוסיה. במקום זאת הם מסבירים כמה שהם מוכנים ומתורגלים היטב וכמה שהם נחושים לכבוש את אוקראינה ולטהר אותה מהנאצים שבכלל לא קיימים בשטחה, פשוט כי פוטין אמר שיש באוקראינה נאצים.

הקוראים בוודאי מרימים גבה ולא מבינים איך מאמר הפרשנות הזה קשור ל'הפוח' שכידוע מוקדש לעניינים תורניים בלבד. מה לנו ולמלחמות בין מדינות?? מה לנו ולהסברים היכן נכשל פוטין ומה סוד ההצלחה של זלנסקי???

התשובה היא שפוטין במקרה הוא הוא רק משל. ומי הנמשל?

הנמשל הוא אני ואתה וכל אחד מאתנו.

אצל כל אדם באשר הוא אדם, קיים מנגנון פנימי של דחיית ביקורת. אם מישהו אומר לנו דבר שאינו לרוחנו, אנחנו ניעלב, נבטל את דבריו ונוכיח באותות ובמופתים כמה שהוא טועה ואינו יודע. חלק מאתנו מרגישים בכך ומנסים להיאבק בדחייה הזאת של כל דבר ביקורת, רובנו כנראה לא מספיק ערים לתופעה, אבל היא קיימת, וכבר זעק החכם מכל אדם "אל תוכח לץ פן ישנאך".

ישנם סיפורים על גדולי עולם שהיו משלמים שכר קבוע ל'מוכיח' שימתח עליהם ביקורת ויצביע על הדברים הטעונים תיקון אצלם. כמובן שאנחנו לא מתיימרים להבין מה היא הביקורת הדקה שנמתחה עליהם והיכן הם טעו כביכול, אבל אנחנו כן מבינים שגם אנשים מושלמים צריכים לקבל ביקורת ולהקשיב לה בקשב רב. הדברים נכונים שבעתיים דווקא למי שנמצא ברומו של עולם, מנהל ארגון או מוסד, אנשים מצליחים וחזקים, שמוקפים בעוזרים ויועצים, ומטבע הדברים כל עובד משתדל למצוא חן בעיני אדוניו, בתקווה שיקדם אותו או יטיב את תנאי השכר וההעסקה שלו.

לכן רבותי, אם אנחנו לא רוצים להיות 'פוטנים', כדאי שנפתח את האוזניים ונתחיל לקבל ביקורת. גם בעניינים גשמיים, ובמיוחד בעניינים רוחניים.

לאחר פורים, בו העתיר בתפילות ובתחנונים, לבשה אותו רוח של אמונה וביטחון. הוא חזר לעסק וחילק לעובדים צ'קים ללא שיידע מהיכן יהיה להם כיסוי. הוא אמר להקב"ה: "אני סומך עליך שהצ'קים לא יחזרו"

ועוד באותו היום אירע דבר פלא...

לחלוטין - בדיוק את הסכום שהוא היה צריך להפקיד באותו היום בבנק הוא קיבל כפיקדון בו ביום! הבחור שמח שלבנתיים הכסף הזה יעזור למיודענו. הסיפור עדיין לא נגמר.

עובר זמן קצר והבחור ניגש אליו ואומר לו שהוא זקוק לכסף בדחיפות מכיוון שהסתבך בחובות בגלל איזו עסקה כושלת שביצע. שאל אותו מיודענו למי הוא חייב את הכסף, והתברר שמדובר בלא פחות מאשר אחד מידידיו. הוא ניגש לידידו ואמר לו שהוא ערב על החוב הזה, ובתור ידיד הוא מבקש לפרוס את החוב לתשלומים. הידיד נענה לבקשתו בשמחה ופרס לו את החוב לעשרה תשלומים!

וכך התברר, שדווקא מחמת שהבחור הלחיץ אותו להחזיר את הכסף מוקדם ממה שסוכם, דבר שגרם לו בתחילה ללחץ ועוגמת נפש מרובה - דווקא משם הגיעה ישועתו שזכה לקבל פריסת תשלומים נוחה...

(גיליון 'אשריכם ישראל' אדר א' תשפ"ב. הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה. לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

סיפר לי יהודי המנהל עסק בתחום המזון: יום אחד הוא מצא את עצמו במצב מעיק מאוד: הוא אמור לתת לעובדים שלו משכורות בסך כולל של חמישים אלף שקלים, אך אין לו באמתחתו אפילו חלק מהסכום.

זה היה בערב פורים, ומכיוון ששמע שבפורים שערי שמים פתוחים ביותר, הוא הקדיש חלק נכבד מיום הפורים לתפילה ובקשה מבורא עולם שיחוס וירחם עליו. התפילות הללו חיזקו אותו בביטחון בבורא עולם, ולאחר פורים הוא חזר לעבודה וחלק לעובדים צ'קים ללא שיידע מהיכן יהיה להם כיסוי, הוא אמר להקב"ה: "אני סומך עליך שהצ'קים לא יחזרו".

עוד באותו היום קרה דבר פלא: אל החנות שלו נכנס בחור צעיר שאתו היה משוחח מפעם לפעם, אותו בחור בקש לשוחח אתו בארבע עיניים. הוא סיפר לו שיש לו חמישים אלף שקל וברצונו לשמור אותם על מנת לעזור למשפחתו ברכישת דירה מעמידר בעוד מספר חודשים, ולכן הוא מבקש טובה ממיודענו שיאיל בטובו לקחת את הכסף הזה לכמה חודשים... רבותי, אני יכול לתת לכם את הטלפון של בעל המעשה, זה סיפור אמיתי

הסיפור היומי

לאחר שקידש הרב על היין, וכבר באה שעת אכילת הדגים - סיפרו לו בני ביתו כי למרבה הצער חתול אכל את כל הדגים. באותו רגע נזכר הרב במה שאמר לו אותו עני בבית המרחץ...

הסיפור שמאחורי המצבה המסתורית בבית החיים בלעמברג

לטובל בערב יום השבת קודש, בעודו עומד בבית המרחץ ניגש אליו אחד מיהודי העיירה, שהיה עני מרוד וכמעט אינו נראה, והיכהו חלושות על כתיפו עם המטאטא שבידו ואמר לו: הנה בשבוע זה צמת היום וגם מתמול שלשום, דע לך שגם אני צמתי כן.

לאחר דקות מספר היכהו שוב ואמר לו: הנה בשבוע זה התענית 'תענית הפסקה' משבת לשבת, דע לך שגם אני צמתי כן. אמנם הנפקא מינה בינינו היא, שאתה בבואך מבית הכנסת לאחר תפילת ליל שבת ולאחר כל השבוע שלא טעמת מאומה, תאכל

סיפר הגה"צ רבי משה אריה פריינד זי"ע גאב"ד ירושלים עיה"ק מה ששמע מחמיו, שפעם נסע עם רעהו לשפוך שיח על קברי הצדיקים בגולה, ובהגיעם לבית החיים העתיק בעיר לעמבערג, ראו שעל מצבה אחת חרוט 'פה נטמן פלוני בן פלוני צדיק נסתר', ויתמהו מי האיש הטמון כאן ומה מעשיו.

פנו אל הנהלת החברא קדישא לשאול על כך, לאחר שנתנו מתת יד הגונה הסכימו אנשי חברא קדישא לפתוח בפניהם את פנקסי החברא הנושנים, ומצאו את דבר המעשה, וכך הוה: רבה של לעמבערג שהיה צדיק נשגב וקדוש עליון, הלך כדרכו

להסתלק מן העולם תיכף ומיד. ובאם היה הרב בעצמו בא הנה, היה באפשרותי ללמדו רזי עולם בעת הזאת.

השיב המשמש את הדברים אל הרב, כשמוע הרב את דבריו רץ בזריזות אל ביתו של ה'צדיק נסתר' אבל כבר לא הספיק לדבר עמו לאחר שכבר שבק חיים לכל חי. לאור מעשה זה טמונה בחלקה חשובה וחרטו על מצבתו בציווי הרב: פה נטמן פלוני ופלוני צדיק נסתר.

נמצאנו למדים ממעשה נורא זה, שאותו צדיק נסתר היה מוכן להתגלות, ואף להסתלק בגין כך מן העולם, וכל זאת למנוע מהרב 'כעס' אחד. כי מידות רעות בכלל, ומידת הכעס בפרט מוציאים את האדם מן העולם.

בשר ודגים וכל מטעמים, ואילו אני בבואי לביתי לא אוכל כי אם פת קיבר במלח ומים לחץ.

ודע לך - הוסיף ואמר - שבאם תבוא בליל שבת ותראה שחתול אכל את הדגים שהיו מוכנים עבורך ותעלה חמתך ותבוא לידי משהו של כעס, שוב אין שום ערך ושוויות לכל התענית הפסקה שהתענית.

ויהי כבוא הרב לביתו בליל שבת קידש על היין וכבר באה שעת אכילת הדגים, אמרו לו בני ביתו שחתול אכלם... נזכר מיד הרב במה שאמר לו העני בבית המרחץ, ולא כעס כלל. אז הבין שזה העני אינו איש פשוט כלל וכלל, וודאי קדוש עליון הוא.

שלח הרב את משמשו אל ה'צדיק הנסתר'. אמר לו מיד ה'צדיק נסתר': הנה בשעה שצדיק נסתר בא לידי גילוי עליו

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

**"טוב ששמעתי את השיחה שלכן", אמרה
האשה לנערות, "החתן הוא הבן שלי, אני
הולכת לשכנע אותו לעזוב את השידוך"...**

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ללמד זכות: אם בא אחד להתלונן על מה שפלוני עשה נגדו, והוא מכיר במספר שאם יאזין לו יוכל להרגיעו וכך הוא לא ימשיך לספר זאת, מותר לו לשמוע, וכמובן, לא להאמין אלא רק לחוש. בביאורים ומוספים מביאים, כי גם אם על ידי הקשבתו יצליח להרגיעו רק במקצת, וכגון שחשב לפרסם זאת ברבים, ועכשיו אחרי ששמע אותו, לא יפרסם ברבים אלא רק לכמה מחבריו, כתב הגר"ש דבליצקי (קב ונקי תשס"ו) שדברי ה'חפץ חיים' נאמרו גם באופנים אלו כיון שסוף סוף יש תועלת בכך.

דוגמה מעניינת לשמיעת לשון הרע עם תועלת מהסוג האמור, מביאים בביאורים ומוספים בשם הגר"י זילברשטיין (חשוקי חמד בכורות כא, ב), שסיפר מעשה שהיה באשה שישבה באוטובוס ושמעה שתי בנות המדברות לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה אמש, ודיברו כמה מסכן הוא החתן שהתארס איתה וכו'. פנתה אליהן האשה ואמרה: "אני מאד מודה לכן על הדברים, החתן הוא בני, ואני הולכת לספר לו את הדברים, ואשכנע אותו לעזוב את השידוך"...

הבנות נבהלו מתוצאת דיבורם ופרצו בבכי מר, וניסו לומר עד כמה הגזימו ושאינן אמת בדבריהם. ואז אמרה להן: "דעו לכן שהחתן אינו בני, וכל כוונתי היתה ללמדכן עד כמה חמור איסור לשון הרע ועד כמה יכול הוא להזיק". והביא שם, שכיון ששמעה האשה את הדברים בשביל שתוכל אח"כ להוכיח את הבנות, היה מותר לה להמשיך ולשמוע, וכן לא היתה צריכה להפסיקם קודם.

בסעיפים הנלמדים היום נותן ה'חפץ חיים' מעין מדריך מעשי כיצד להינצל משמיעת וקבלת לשון הרע: אם בא אלי אדם ורוצה לספר לו על חברו, ישאלנו תחילה: האם הענין הזה יהיה נוגע לי על להבא? או שאוכל לתקן הדבר בתוכחה וכדומה? אם התשובה חיובית, מותר לו לשמוע, אך לא להאמין אלא רק לחוש. אולם אם הוא מבין מתשובתו של הלה כי לא תהיה לו כל תועלת מהשמיעה, או שהוא מבין כי אין בסיפוריו אמת והם רק דברי חירופין וגידופין בעלמא, אסור לו אפילו לשמוע.

מוסיף ה'חפץ חיים', כי לפעמים אפילו מצוה לשמוע, וכגון, שעל ידי שישמע את הענין בשלמות יוכל להראות למספר והשומעים שהמעשה לא היה כך, וכיוצא בזה שאר ענייני זכות. בהגה"ה כותב ה'חפץ חיים' עוד, כי ענין זה הוא עצה למי שנכשל באיסור שמיעת לשון הרע, שמיד יחפש עליו בכל כחותיו זכות בפני המספר, וישתדל להוציא מה שיש בלבו עליו, ועל ידי זה יתקן את האיסור למפרע. [כלומר, את איסור שמיעת לשון הרע, שהרי הוברר למפרע שעל ידי ששמע הוציא מלבו של המספר את הגנות ומונע ממנו להמשיך ולהיכשל]. אמנם, אם הוא מכיר את רוע טבעו של המספר, שכל מה שיכריעהו לכף זכות הוא יגנהו יותר, בוודאי עדיף שישתוק, ורק אחרי שהמספר ילך מצוה שיסביר לפני שאר השומעים את כל הענין לזכות וישתדל להוציא מלבם הגנות.

ואופן נוסף שבו מותר לשמוע לשון הרע, ואפילו אם לא יוכל

איזה שבת דחה רבה של קראקא מכל וכל?

חגיגה דף כה

שירשו את אביהם

תיקנתי עמדי מאומה, וכל ההשגות שיש לי זה ירושה מאבי הק'. והוסיף רבה של קראקא ואמר לבנו: הוא אשר כתבה התורה בפרשת קדושים, "איש אמו ואביו תיראו" - יודעים אתם את מי צריכים הנכם לכבד בבחינת 'תיראו', את אותו "איש אמו ואביו" - שהוא בעצמו אמו ואביו, כלומר, שהכל פרי עבודתו מה שרכש מדות טובות ולא נפלו לו בירושה מאבותיו, אלא הוא בעצמו היה זה שישב עמל ויגע בתורה ובמדות טובות והגיע לאן שהגיע... (גליון פנינים)

מסופר שפעם בא רבי יואל סופר זי"ע אל אביו הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע רבה של קראקא וסיפר לו מה ששמע מרבו הגה"ק מגוסטנין זי"ע: "רבה של קראקא ירש מאביו את כל המעלות והמידות".

הגיב על כך רבה של קראקא תוך כדי דיבור ואמר לבנו: האם זה שבת בשבילי? הרי ישנם הרבה רבנים צדיקים וגאונים שאביהם היה בעל מלאכה פשוט והם היו צריכים לעמול קשות בכדי להגיע להשגות גבוהות ומידות טובות, וכל מה שהשיגו היה זה פרי עמלם עצמם. לא כן אני, כי אני עדיין לא עשיתי ולא

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'פותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

הנוטלים ידים ארבע פעמים על כל יד - האם צריכים ליטול את הפעם הרביעית לסירוגין?

- הסרת הרוח הרעה השורה על הידים בעת הקימה בבוקר; ולשים כך נצרכת נטילה משולשת, כלומר, שפיכת מים שלוש פעמים על כל יד, לסירוגין.

ולדעת הגר"א, נצרכת נטילה נוספת, כדי להסיר את המים שנטמאו ברוח הרעה; ונטילה זו אינה צריכה להיות לסירוגין, אך יש שנהגו לעשותה לסירוגין.

[שו"ע ד, ב, ומשנ"ב ח"י; ביאורים ומוספים דרשו, 22]

כפי שלמדנו, הראשונים כתבו טעמים שונים לתקנת חכמינו ז"ל ליטול את הידים בבוקר; אם משום שהידיים אינן נקיות, וצריך לנקותן לקראת התפילה, ואם משום שבשעה זו אדם מתחיל את עבודת השי"ת כבריה חדשה, והריהו ככהן המקדש את ידיו לפני תחילת העבודה בבית המקדש.

טעמים אלו, מצריכים נטילה רגילה, דהיינו שפיכת מים פעם אחת על כל יד. אולם, קיים טעם נוסף לנטילת הידים בבוקר, והוא

האם צריך להקפיד על הלכות חציצה בנטילת הידים בבוקר?

נטילת ידים לסעודה, בכל הנוגע לאופן הנטילה, ולמהות המים. ויש שכתבו, שצריך להקפיד גם על הלכות 'חציצה', כדין נטילת ידים לסעודה. אולם, הקפדות מסוימות אשר גם בנטילת ידים לסעודה אינן אלא הנהגות הראויות לכתחילה, ולא דינים מוחלטים, אין צורך להקפיד עליהן בנטילה זו.

[שו"ע ד, ו-ז, משנ"ב טו-טז, וביה"ל ד"ה אין, וד"ה טוב; ביאורים ומוספים דרשו, 27; פרע"ח שער הברכות פ"ה]

בנטילת הידים בבוקר, יש לשפוך את המים על כל האצבעות, כף היד וגב היד, עד לחיבור שבין הזרוע לכף היד. ועל פי הקבלה, יש לפשוט את כפות הידים כאדם שרוצה לקבל דבר מה מחבירו, על מנת 'לקבל' את הטהרה; ויש שנראה מדבריהם, שיש לעשות כן בשעת אמירת ברכת 'על נטילת ידים'. ולאחר מכן, יש להגביה את הידים כנגד הראש.

וכפי שלמדנו, לכתחילה יש להקפיד בנטילה זו על הלכות

האם צריך להקפיד שילד לא יגע במאכל לפני נטילת הידים בבוקר?

גם מנגיעה של קטן שלא הגיע לגיל חינוך, ולמעשה, דעת פוסקים רבים שיש ליטול את ידיו אף כשלא הגיע לגיל חינוך, וצינו גילאים שונים לכך. ובדיעבד, אף אם גדול נגע במאכל, מותר לאוכלו, אך תחילה יש להדיחו במים שלוש פעמים; ואם נגע בשֶׁכֶר, ספק אם מותר לשתותו.

[שו"ע ד, ג-ה, משנ"ב י, יג ויד, וביה"ל ד"ה לא; ביאורים ומוספים דרשו, 23]

לפני נטילת הידים להסרת הרוח הרעה, אין לנגוע בפה, האף, האוזניים, והעינים, מפני שהרוח הרעה עלולה להזיק במיוחד לאיברים אלו. ויש אומרים, שהטעם שהרוח הרעה מזיקה לאיברים אלו, היא מפני שיש בהם נקב; ולכן, לדעתם יש להקפיד שלא לנגוע לפני הנטילה גם בשאר הנקבים שבגוף.

וכן יש להקפיד שלא לנגוע במאכלים ובמשקאות, כדי שלא תשרה עליהם הרוח הרעה. ונחלקו הפוסקים, אם צריך להיזהר

* יש אומרים, שאת ברכת 'על נטילת ידים' בבוקר, צריך לברך מיד לאחר הנטילה. ויש אומרים, שאין לברך ברכה זו אלא לאחר שהגוף נקי ומוכן לתפילת שחרית. ולכתחילה יש לנהוג כדעה זו.
* בנטילת הידים בבוקר, לכתחילה יש להקפיד ששפיכת המים תהיה מתוך כלי, וב'כוח גברא'; וכן שכמות המים תהיה לפחות 'רביעית'.
* מי שהיה ער במשך כל הלילה - אינו מברך בבוקר 'אשר יצר' אלא אם עשה צרכיו. ולענין ברכת אלקי נשמה - נחלקו הפוסקים אם יברך, ולכן, יש לצאת ידי חובה בשמיעת הברכה מאחר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

על גבי מה חובטים את הערבות בהושענא רבה?

קרקע המרוצפת באבנים, או מחופה בעץ. וטעמים רבים נאמרו למנהג החבטה, ומהם: א. עלי הערבה דומים לשפתים, ויש רמז בדבר שכל שפה שתקטרג על ישראל תושפל לארץ; ב. בהסרת העלים על ידי החבטה, יש רמז לכילוי ה'דינים'.

[שו"ע תרסד, ד, משנ"ב יט, ושעה"צ יב; ביאורים ומוספים דרשו, 15-16]

לאחר אמירת פיוטי ה'הושענות' בהושענא רבה, חובטים את הערבה חמש פעמים על גבי הקרקע, ולאחר מכן על גבי כלים, וכדומה, באופן שיגרום לנשירת חלק מהעלים, אך אין צורך לחבוט עד שינשרו כל העלים. ויש שכתבו - וכך מבואר בזוהר הקדוש - שיש לחבוט את הערבות דווקא על גבי אדמה, דהיינו, קרקע חשופה, ולא על גבי

הלוח היומי

ג' באדר ב' | ביום זה בשנת ג' אלפים תי"ג, הושלמה בניית בית המקדש השני

ביום זה בשנת ג' אלפים תי"ג, הושלמה בניית בית המקדש השני (עזרא ו' ט"ו).

יארציט:

שע"ב: רבי מרדכי ב"ר אברהם יפה זצ"ל, בעל הלבושים.
תקס"ב: רבי נח חיים צבי ב"ר אברהם מאיר ברלין זצ"ל, אב"ד אה"ו, בעל עצי אלמוגים ועצי ארזים.
תקפ"א: רבי שרגא פייבוש ב"ר אורי ליפמן פרנקל זצ"ל, אב"ד גינז-רוסקא ובעל תלת גוונין דשרגא.
תרכ"ו: רבי בנימין ב"ר מנחם מנדל מורגנשטרן זצ"ל, מקוצק.
תרמ"ז: רבי שמואל זאנוויל ב"ר יהודה צבי ברנדווין זצ"ל, מסטרעטין.
תרס"ה: רבי צבי הירש ב"ר שלמה למפרט זצ"ל, אב"ד סטולביץ ובעל פסקי הגר"א.
תרפ"ז: רבי מרדכי ב"ר יוסף שלמה רייניץ זצ"ל, מנאג'-פולוד.

לא להיות שמח, זה עבירה?

הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר אמר: פעם אב בחן את בנו הקטן "איזו אות זו?" והבן ענה: "אלף", ואביו אמר: "יפה, ומה זו?" והבן ענה "דלת" והאב הוסיף ושאל: "ומה מתחת לדלת?" הבן שתק, אך אביו דחק בו שיענה, והבן ענה בגמגום: "מתחת לדלת החבאתי את העוגיות..." "אכן נודע הדבר..."

כך הדבר: מי שאינו שמח בקיום המצוות אין זו עבירה, אך מה מסתתר מתחת לאדישות, הדבר מראה שהמצוות עליו כעול. (אגודה אחת - אלכסנדר חלק 15 עמ' כד)

נשתדל לעבוד את ה' מתוך חביבות ושמחה ולא מתוך הרגשת עול

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il